

Landstinget i Jönköpings län

Revisionskontoret

Landstingsstyrelsen

Granskning av vårdvalet

Landstingets revisorer genomförde år 2010 en förstudie för att översiktligt bedöma besluts- och införandeprocessen av vårdvalet i landstinget. Revisorernas bedömning var att besluts- och införandeprocessen skett i relativt god ordning.

Landstingets revisorer har nu, med hjälp av sakkunnigt biträde, granskat styrningen och uppföljningen av vårdvalet. Den övergripande revisionsfrågan i granskningen är att bedöma om styrningen och uppföljningen säkerställer att landstingsfullmäktiges beslut om vårdvalet efterlevs.

De delfrågor, som ska besvaras i granskningen, framgår nedan under rubriken ”Revisorernas bedömningar”.

Granskningen innefattar intervjuer med ansvariga och verksamhetsföreträdare i den landstingsövergripande organisationen samt vid nio vårdcentraler i hela länet, varav fem från Bra Liv och fyra privata.

Resultatet av granskningen redovisas i granskningsrapport ”Granskning av vårdvalet”, daterad juni 2012.

Landstingets revisorer gör, till följd av granskningens resultat, nedan redovisade bedömningar och ställer nedanstående frågor till landstingsstyrelsen.

Revisorernas bedömningar

Revisorernas övergripande bedömning är att styrningen av vårdvalet i huvudsak sker utifrån landstingsfullmäktiges beslut och mål.

Revisorernas övergripande bedömning grundar sig på bedömningarna av nedanstående delfrågor, markerade med fet stil.

Har landstinget utformat bra former för att mäta och redovisa måluppfyllelse och kvalitet för de olika aktörerna? Hur sker uppföljning och återrapportering?

Revisorernas bedömning är att landstinget, under de cirka två år som vårdvalet funnits, har utvecklat en relativt ambitiös struktur för uppföljningen av vårdcentralerna.

Revisorerna konstaterar att det finns två delvis parallella former för uppföljning. Den ena, som görs av Vårdvalsenheten, har en mer kontrollerande funktion avseende hur verksamheterna lever upp till sitt uppdrag. Den andra, som görs av primärvårdens FoU-enhet, är en utvecklingsfrämjande kvalitetsuppföljning på medicinsk-professionell basis. Revisorerna vill lyfta fram det värdefulla i att landstinget valt att göra uppföljningar ur båda perspektiven. Revisorernas bedömning är dock att en skarpare kontroll behöver utvecklas av underlagen för ersättningarna till vårdcentralerna, för att eliminera risker för att felaktig ersättning utbetalas.

Hur sker landstingets eget utvecklingsarbete med Vårdvalsmodell och Regelbok för vårdval?

Revisorernas bedömning är att det finns former och strukturer för utveckling av vårdvalet, bland annat vad gäller mål och riktlinjer, kunskapsstyrningen och det medicinska utvecklingsarbetet samt forum för dialog. En utveckling har även skett vad gäller exempelvis förutsättningarna för ersättningen till vårdcentralerna, bland annat införandet av ACG (vårdtyngd enligt diagnos). Regelboken har hittills uppdaterats vid två tillfällen.

Revisorerna konstaterar dock att vårdcentralerna uttryckt att förändringar genomförs med för kort framförhållning. Revisorernas bedömning är därför att det kan finnas anledning för landstingsstyrelsen att överväga formerna för förankring av det fortsatta utvecklingsarbetet och syftet med de förändringar som planeras.

Har landstingets målsättning med vårdvalet uppnåtts?

Granskningen visar att landstingsstyrelsen inte genomfört någon uppföljning eller utvärdering utifrån de övergripande målsättningarna med vårdvalet. Revisorerna konstaterar dock att resultatet av granskningen indikerar att vårdvalet relativt väl ligger i linje med dels målsättningen att stärka invånarnas inflytande, då det gäller möjligheten att välja vårdcentral, dels målsättningen att styra mot önskvärda resultat. Mindre tydligt är dock om vårdvalet hittills bidragit till att i övrigt stärka invånarnas inflytande och till att utveckla och tillvarata de professionella gruppernas kompetens.

Revisorerna konstaterar att granskningen indikerar att kunskapen om och definitionerna av de övergripande målsättningarna för vårdvalet är låg ute i verksamheterna.

Revisorernas rekommendationer

Revisorerna rekommenderar landstingsstyrelsen

- att följa upp och utvärdera hur de av landstingsfullmäktige fastställda övergripande målsättningarna för vårdvalet uppnås
- att utveckla kontrollen av underlagen för den ekonomiska ersättningen till vårdcentralerna, så att kontrollerna blir skarpare och risker för felaktiga utbetalningar elimineras samt
- att överväga formerna för förankring av det fortsatta utvecklingsarbetet i verksamheterna.

Frågor till landstingsstyrelsen

1. Har landstingsstyrelsen någon plan för uppföljning och/eller utvärdering av måluppfyllelsen beträffande de övergripande målsättningarna för vårdvalet? Om inte - finns det några förslag eller någon diskussion vad gäller en sådan uppföljning eller utvärdering?
2. Avser landstingsstyrelsen vidta några åtgärder för att skärpa kontrollen av underlagen för de ekonomiska ersättningarna till vårdcentralerna?

Svar från landstingsstyrelsen

Revisorerna önskar senast 2012-11-01 svar på ovanstående frågor.

Doris Johansson
Ordförande

Arnold Carlzon
Vice ordförande